

ΜΕ ΤΟ ΣΤΠΜÓΝΙ ΚΑΙ ΤΟ ΥΦÁΔΙ

ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την υφαντική στους αρχαίους χρόνους

φυλλάδιο για τον μαθητή

Υπουργείο Πολιτισμού

ΛΒ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΛΒ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων Θεσπρωτίας

Αρχαιολογικό Μουσείο Ηγουμενίτσας

Κύπρου 68, 46100 Ηγουμενίτσα

τηλ. 26650 29177, 26650 29178

e-mail: lbeprka@culture.gr

Εκδοτική Επιμέλεια:

Γαρυφαλιά Μεταλληνού

Κείμενα, σχεδιασμός εκπαιδευτικών δράσεων:

Ιφιγένεια Αναγνώστου

Σχεδιασμός - Καλλιτεχνική Επιμέλεια Εντύπου:

Θανάσης Τσιπρόφτης, Ιφιγένεια Αναγνώστου

Εικονογράφηση φυλλαδίου:

Θανάσης Τσιπρόφτης

Διόρθωση Κειμένων:

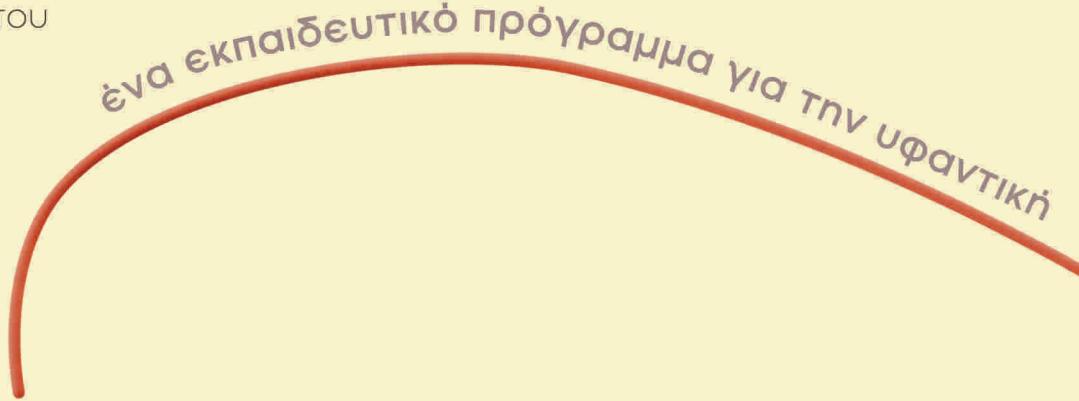
Ουρανία Πάλλη

Βοήθησαν επίσης:

Μίλτος Γόγολος, Τάσος Λιζος

Παραγωγή Εντύπου:

Στέφανος Στουρνάρας

Ρούχα, χαλιά, κουρτίνες, σκεπάσματα, στρωσίδια...

Η ζωή μας κυλάει ανάμεσα σε υφάσματα. Τα αγγιζουμε, τα χαιδεύουμε, τα ακουμπάμε και μας ακουμπούν κάθε στιγμή! Απαλά ή τραχιά, ζεστά ή δροσερά, στολίζουν το σπίτι μας και μας προστατεύουν από το κρύο ή τη ζεστή. Εκφράζουν το γούστο μας και φανερώνουν το φύλο ή την ηλικία μας, το επάγγελμα ή τη διάθεσή μας, την περίσταση ή την κοινωνική μας θέση.

Αλλά από τι αποτελούνται τα υφάσματα; Πώς άραγε κατασκευάζονται;

Τα υφάσματα αποτελούνται από κλωστές. Η τέχνη του πλεξίματος των νημάτων για την κατασκευή υφασμάτων ονομάζεται **υφαντική** και είναι μια τέχνη πανάρχαια. Αναπτύχθηκε πολύ νωρίς, από τη Νεολιθική ακόμα εποχή και δεν σταμάτησε να ασκείται σε όλη τη διάρκεια των αρχαίων χρόνων.

Η υφαντική τέχνη, παρέμεινε ζωντανή στη Βυζαντινή εποχή αλλά και κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, ως τις αρχές του 20ου αιώνα. Μέχρι περίπου αυτήν την εποχή, τα υφαντά ήταν χειροποίητα. Τα έφτιαχναν στους αργαλειούς γυναικες που ονομάζονταν **υφάντρες**.

Στην εποχή μας, τα περισσότερα υφάσματα κατασκευάζονται σε ειδικά εργοστάσια, τα **κλωστοϋφαντουργεία**. Σε κάποιες όμως περιοχές της Ελλάδας εξακολουθούν μέχρι σήμερα να κατασκευάζονται υφαντά στον αργαλειό, διατηρώντας ζωντανή την παράδοση των προηγούμενων γενεών.

Το φυλλάδιο αυτό ανήκει στον / στην

που επισκέφθηκε το μουσείο στις

στους αρχαίους χρόνους

με το στημόνι και το υφάντρο

Ο Υφαντικός Κύκλος

Ο υφαντικός κύκλος ξεκινάει με τη συλλογή των πρώτων υλών. Το μαλλί προβάτων και οι ίνες από το φυτό λίνο ή λινάρι αποτελούσαν τις πρώτες ύλες κατά τους αρχαίους χρόνους.

Οι γυναικες καθάριζαν τις πρώτες ύλες και στη συνέχεια τις έξαιναν, δηλαδή τις αραιώναν με τα χέρια, για να μαλακώσουν και να γίνουν απαλές.

Κατόπιν χτένιζαν τις ίνες του λιναριού και τις τρίχες του μαλλιού και τις συνταίριαζαν σύμφωνα με την ποιότητα και το μέγεθός τους.

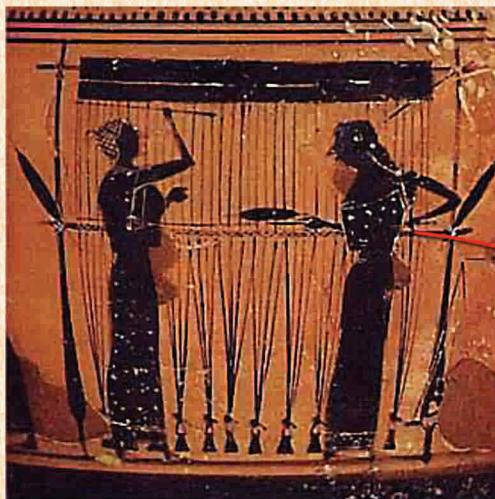
Η διαδικασία αυτή λέγεται λανάρισμα.

Ακολουθούσε το γνέσιμο, με το οποίο το μαλλί και οι ίνες του λιναριού γίνονταν κλωστή, με τη βοήθεια της ρόκας και του αδραχτιού.

Οι κλωστές, που ήταν πλέον έτοιμες για χρήση, μπορούσαν να βαφτούν ή να παραμείνουν λευκές.

Με την ύφανση στον αργαλειό,
οι κλωστές σιγά σιγά
γίνονταν ύφασμα.

Οι γυναίκες έβαφαν, έκοβαν και έραβαν τα έτοιμα υφάσματα. Με τον τρόπο αυτό δημιουργούσαν ρούχα, στρωσίδια, σκεπάσματα, κουρτίνες, χαλιά... Κάθε νοικοκυρά φρόντιζε τα ρούχα και τα υφαντά της οικογένειας και τα αποθήκευε σε σεντούκια για να μνη φθαρούν.

ΟΜΑΔΑ Α

Προθήκη

Αναζητήστε μέσα στην προθήκη και ανακαλύψτε αντικείμενα που έχουν σχέση με την υφαντική.

Ποια είναι αυτά;

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένα;

Σε τι νομίζετε ότι χρησίμευαν;

Μπορείς να χωρίσεις τα αντικείμενα της προθήκης σε ομάδες ανάλογα με το υλικό τους και να γράψεις ένα-δύο παραδείγματα από το κάθε είδος;

ΥΛΙΚΟ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Προθήκη

Παρατηρήστε τις αγνύθες (υφαντικά βάρον για τον αργαλείο) που υπάρχουν μέσα στην προθήκη.

Πόσες αγνύθες βλέπετε;

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένες;

Αν κοιτάξετε με προσοχή τις αγνύθες θα παρατηρήσετε ότι έχουν μικρές σφραγίδες στην επιφάνειά τους.

Τι σχέδια μπορείτε να διακρίνετε;

Εκτός από τις αγνύθες, στην αρχαϊκή πόλη της Ελέας, οι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν ένα σωρό άλλα αντικείμενα. Παρατηρήστε την προθήκη και καταγράψτε μερικά από αυτά.

Προθήκη

Και σε αυτές τις προθήκες κάποιες αγνύθες έχουν στην επιφάνειά τους σφραγίδες.

Μπορείτε να διακρίνετε τα σχέδιά τους;

Σε τι νομίζετε ότι χρησίμευαν οι σφραγίδες αυτές;

Για το γνέσιμο του μαλλιού ή του λιναριού ήταν απαραίτητο ένα σφοντύλι και ένα

Σε ποια προθήκη βρίσκεται;

Από τι υλικό είναι κατασκευασμένο;

Από τι άλλο υλικό κατασκευάζονταν τα αντικείμενα αυτά;

Γιατί νομίζετε ότι δεν σώθηκαν;

ΤΟ ΓΝΕΣΙΜΟ

Με το γνέσιμο οι τουλούπες του μαλλιού και του λιναριού γίνονταν κλωστή. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιούνταν ρόκες, αδράχτια και σφοντύλια.

Η ρόκα ήταν ένα ραβδί στο οποίο τυλιγόταν η τουλούπα του μαλλιού ή του λιναριού πριν γίνουν κλωστή. Οι γυναικες βαστούσαν τη ρόκα με το αριστερό χέρι και έδιναν μαλλί ή ίνες λιναριού στο δεξιό χέρι, που κρατούσε το αδράχτι.

Το αδράχτι αποτελούνταν από ένα κοντάρι που είχε προσαρμοσμένο στο κάτω μέρος του ένα πήλινο βαρίδιο, το σφοντύλι. Το αδράχτι γύριζε σαν σβούρα με τη βοήθεια του σφοντυλιού, που το κρατούσε βαρύ. Το μαλλί ή οι ίνες του λιναριού, καθώς περιστρέφονταν γύρω από αυτό, αποκτούσαν συνοχή και σταθερότητα, σχηματίζοντας σιγά σιγά την κλωστή.

Σύμφωνα με τη μυθολογία, το γνέσιμο συνδέθηκε με την Κλιμάδω, μια από τις τρεις Μοίρες, η οποία εμφανίζεται ως κλιώτρια που γνέδει το νήμα της ζωής του κάθε ανδρώπου.

ΟΜΑΔΑ Β

Προθήκη

Ποια από τα αντικείμενα της προθήκης μαρτυρούν την ύπαρξη αργαλειού μέσα σε ένα αρχαίο σπίτι;
.....

Σε τι χρησιμευαν αυτά;

.....
.....

Αν κάναμε μία ανασκαφή, σε ποιο δωμάτιο του σπιτιού ναμίζετε ότι θα τα βρίσκαμε;

- στο μαγειρείο
- στο λουτρό
- στο γυναικωνίτη

Γιατί;

.....

Βρείτε τα σύνεργα της υφαντικής και χωρίστε τα με βάση το υλικό τους:

ΥΛΙΚΟ	ANTIKEIMENA

Προθήκη

Τα αντικείμενα που είδαμε είναι τα μόνα εξαρτήματα των αρχαίων αργαλειών που σώζονται μέχρι σήμερα. Τι νομίζετε ότι απέγινε ο υπόλοιπος αργαλειός;
.....
.....

Ο αργαλειός χρησιμοποιούνταν:

- Στα πλούσια σπίτια
- Στα φτωχά σπίτια
- Και στα δύο

Στον αργαλειό έφτιαχναν ένα σωρό πράγματα. Μπορείτε να αναφέρετε μερικά από αυτά;

.....
.....

Γιατί δεν σώζονται μέχρι σήμερα τα αντικείμενα αυτά;

.....
.....

Πού κατασκευάζονται τα υφάσματα σήμερα;

.....

Προθήκη

Εκτός από τα σύνεργα της υφαντικής, γυρω σας υπάρχουν και άλλα αντικείμενα που σχετίζονται με επαγγέλματα ή ασχολίες των ανθρώπων κατά τους αρχαίους χρόνους. Ποια είναι αυτά και σε ποιο επάγγελμα αντιστοιχούν;

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ANTIKEIMENA

Ο ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

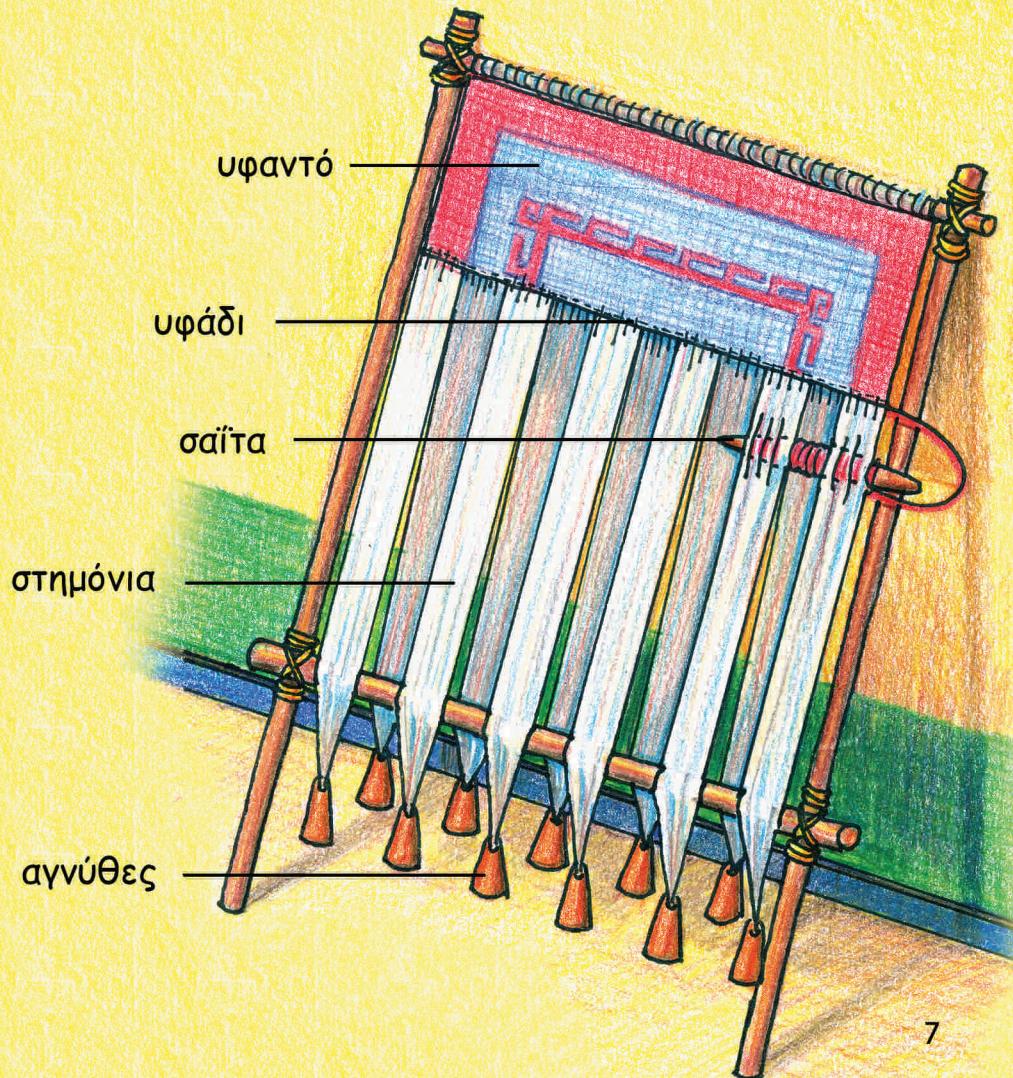
Στους αρχαίους χρόνους οι άνθρωποι έφτιαχναν τα υφάσματά τους στον αργαλειό.

Ο αργαλειός κατασκευαζόταν από δύο κάθετα και δύο οριζόντια δοκάρια γερά στερεωμένα μεταξύ τους, με τέτοιο τρόπο ώστε να σχηματίζεται ένα ορθογώνιο πλαίσιο.

Στο πλαίσιο αυτό τέντωναν με τη βοήθεια βαριδιών μια σειρά από κάθετα νήματα, τα στημόνια. Τα βαριδιά αυτά ονομάζονται αγνύθες.

Ανάμεσα στα στημόνια πλέκανε κάθε φορά μια σειρά από οριζόντια νήματα, τα υφάδια. Για τη δουλειά αυτή χρησιμοποιούσαν ένα ειδικό εργαλείο, τη σαΐτα.

Με τον τρόπο αυτό σειρά σειρά δημιουργούσαν το υφαντό.

ΟΜΑΔΑ Γ

Προθήκη

Παρατηρήστε τα αντικείμενα των προθηκών και βρείτε ποια από αυτά σχετίζονται με την ένδυση.

.....
.....
.....

Ποια ήταν τα βασικά είδη της ένδυσης στην αρχαιότητα;

.....
.....

Μπορείτε να βρείτε κάποιες ομοιότητες ή διαφορές ανάμεσα στα ρούχα των αρχαίων και σε αυτά που φοράμε εμείς σήμερα;

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ
.....

ΔΙΑΦΟΡΕΣ
.....

Προθήκη

Στην προθήκη υπάρχουν μερικά γυναικεία ειδώλια. Μπορείτε να τα παρατηρήσετε προσεκτικά και στη συνέχεια να περιγράψετε κάποιο από αυτά;

.....
.....

Σε τι νομίζετε ότι χρησιμευαν οι πόρπες και οι περόνες;

.....
.....
.....

Από ποια υλικά είναι κατασκευασμένες;

.....
.....

Τα ρούχα που κατασκευάστηκαν στους αρχαίους χρόνους σπάνια σώζονται μέχρι σήμερα. Μπορείτε να σκεφτείτε γιατί συμβαίνει αυτό;

.....
.....

Προθήκη

Οι αρχαίοι έβαφαν τα ρούχα τους με έντονα χρώματα και τα κεντούσαν με όμορφα σχέδια. Οι γυναικες επίσης στόλιζαν το σώμα τους με περίτεχνα κοσμήματα, όπως αυτά που βλέπετε στις προθήκες.

Μπορείτε να αναφέρετε μερικά από αυτά;

.....
.....
.....

Από τι υλικά είναι κατασκευασμένα;

.....
.....

Ποια υλικά ήταν ακριβότερα;

.....

Στην προθήκη με τα βυζαντινά κοσμήματα υπάρχει μία περόνη με σχήμα σταυρού. Τι σημαίνει αυτό;

.....

ΕΝΔΥΜΑΣΙΕΣ

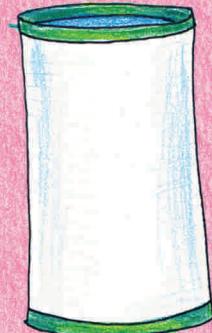
Στα αρχαία χρόνια τα ενδύματα κατασκευάζονταν από λινάρι και μαλλί. Το είδος και τη διακόσμησή τους καθόριζε η μόδα, η περίσταση, το επάγγελμα και η κοινωνική θέση του προσώπου που τα φορούσε.

Τα πιο συνηθισμένα ενδύματα ήταν ο **χιτώνας** και το **ιμάτιο**, που τα φορούσαν άνδρες και γυναικες. Συνηθισμένο γυναικείο ένδυμα ήταν και ο **πέπλος**.

Τα ενδύματα ήταν φτιαγμένα από ορθογώνια κομμάτια υφάσματος. Τα στερέωναν στο σώμα με καρφίτσες, τις περόνες ή με μεταλλικές παραμάνες, τις πόρπες.

Τη γυναικεία εμφάνιση συμπλήρωναν κάθε λογής κοσμήματα: δαχτυλίδια, σκουλαρίκια, περιδέραια, βραχιόλια.

Ο **χιτώνας** και το **ιμάτιο**, με κάποιες παραλλαγές, εξακολούθησαν να χρησιμοποιούνται στη ρωμαϊκή περίοδο αλλά και στους βυζαντινούς χρόνους.

Ο χιτώνας

Ο πέπλος

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΑΡΑΧΝΗΣ

Προστάτιδα της υφαντικής τέχνης ήταν η Αθηνά Εργάνη.

Αυτή μετέδωσε στους ανθρώπους την τέχνη της υφαντουργίας και της κλωστικής.

Καμιά θνητή δεν μπορούσε να υφάνει ωραιότερα και κομψότερα υφάσματα.

ορίστε :::

Η Αράχνη, μια θνητή κόρη βαφέα,
που ήταν περίφημη για τα καλλιτεχνικά της υφαντά,
τόλμησε να προκαλέσει τη Θεά σε διαγωνισμό.

μπλα μπλα

μπλα...

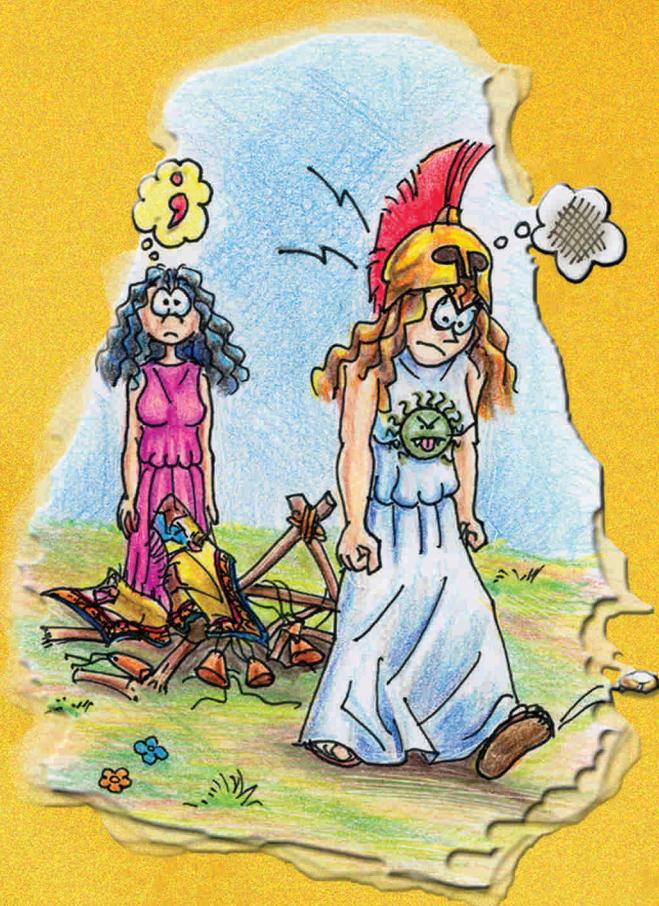
εγώ...
καλύτερη
κι από
την Αθηνά...

Η Αθηνά ύφανε τις εικόνες
των 12 θεών του Ολύμπου
και των ανθρώπων που τόλμησαν
να αναμετρηθούν μαζί τους.

Η Αράχνη ύφανε τις ερωτικές ιστορίες
και τα παθήματα των θεών.

Αυτό πλήγωσε πολύ την Αθηνά, που ξέσκισε το υφαντό της Αράχνης.

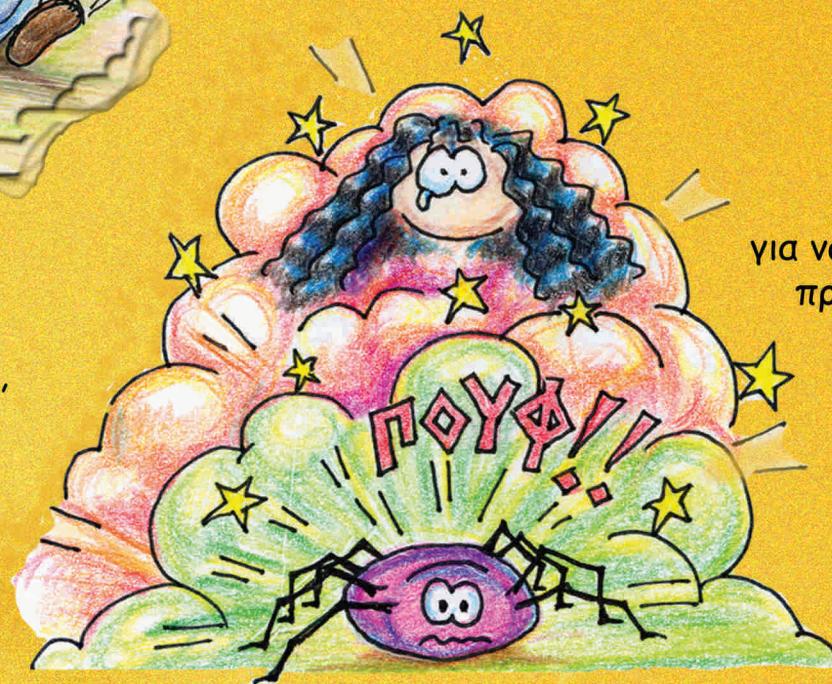

ΟΥΑΑΑΑΑΑΑΑΑ

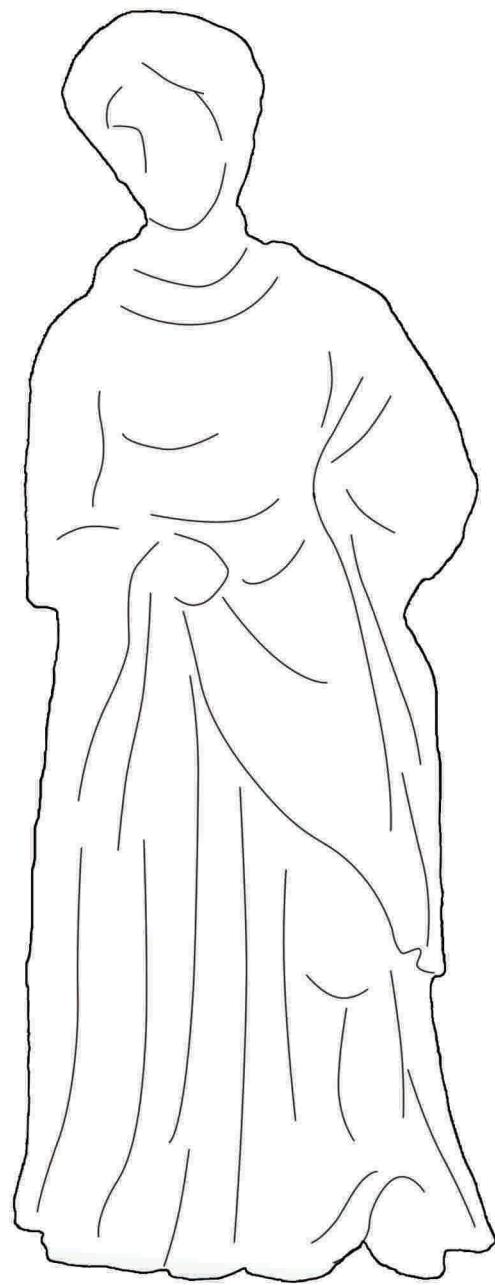
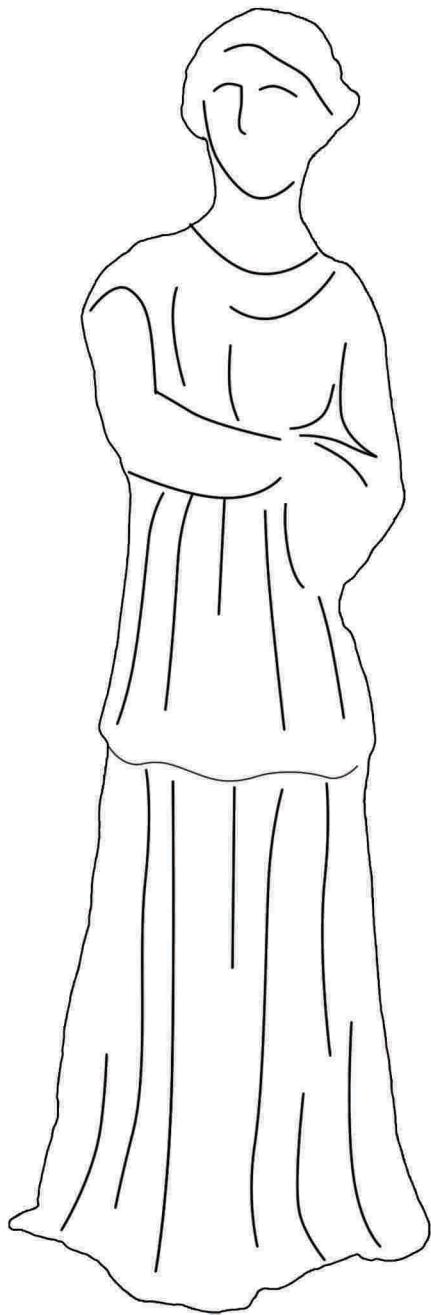

Μετά από αυτό η Αράχνη ήθελε να κρεμαστεί...

...αλλά η Αθηνά
τη μεταμόρφωσε σε ζώο,
τη γνωστή μας αράχνη!

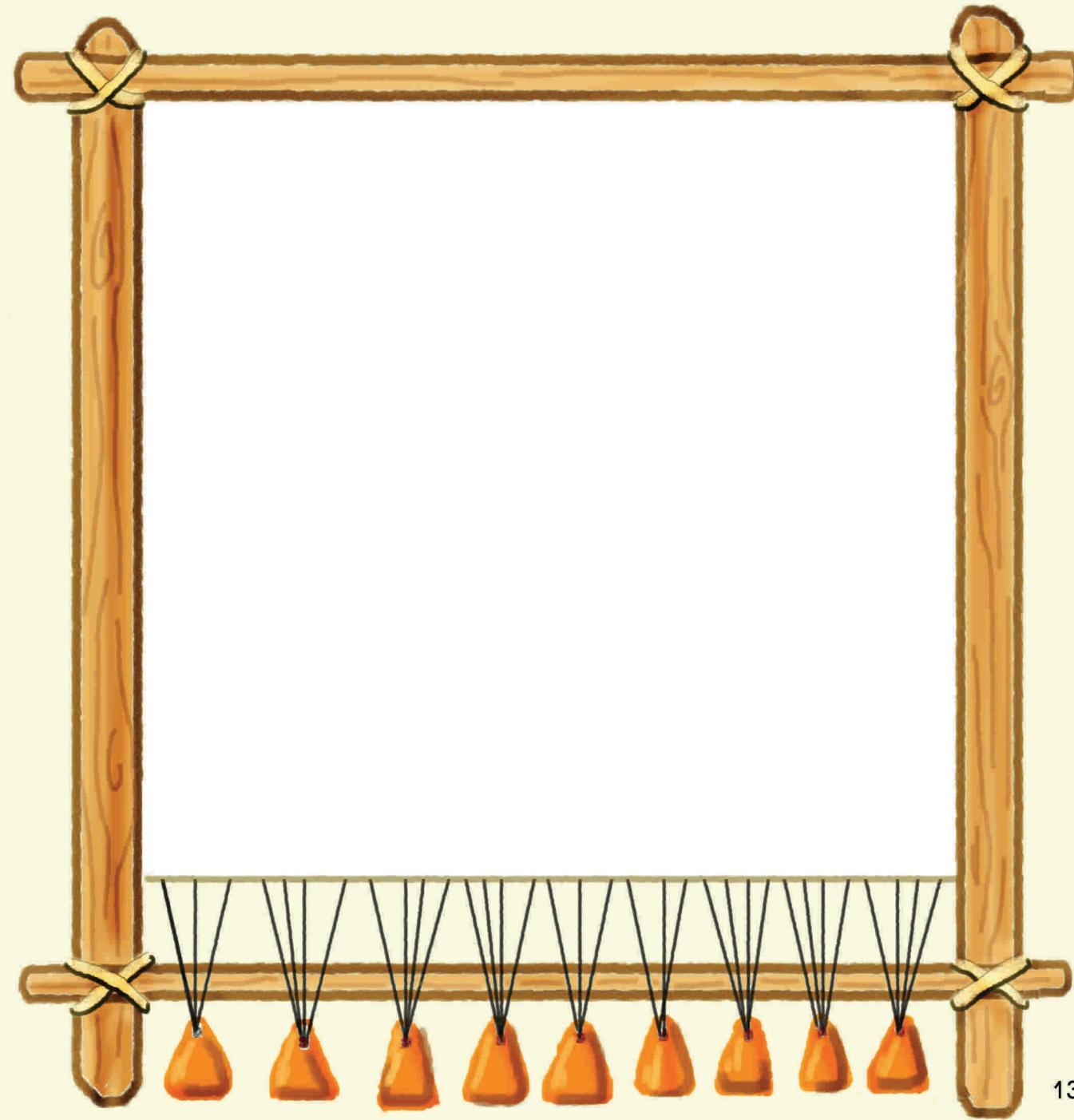
Από τότε η Αράχνη
για να εξασφαλίσει την τροφή της
πρέπει να υφαίνει ασταμάτητα.

Δύο γυναικεία ειδώλια από την αρχαία Θεσπρωτία.
Ζωγράφισέ τα όπως σου αρέσει!

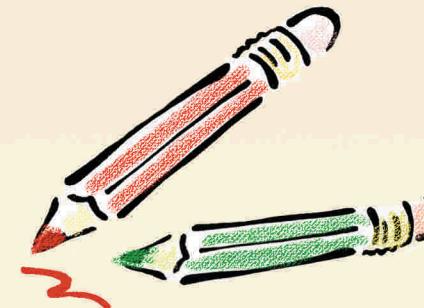
ΝΩΓΡΑΦΗΣΕΚΑΙΧΡΩΜΑΤΙΣΕ

ΤΟΔΙΚΟΣΟΥΥΦΑΝΤΟ

Κάποιες από τις αγνύθες
που είδαμε στο μουσείο!

Χρωμάτισε τις αγνύθες όπως σου
αρέσει και σχεδίασε επάνω τους
τα δικά σου σφραγίσματα!

Στο αγγείο της φωτογραφίας εικονίζεται ο Τηλέμαχος με την Πηνελόπη μπροστά στον αργαλείο της.

Χρωμάτισε την εικόνα με τα χρώματα που προτιμάς!

Σύμφωνα με τον 'Ομηρο, περίφημη υφάντρα της αρχαιότητας ήταν η Πηνελόπη, σύζυγος του βασιλιά της Ιθάκης Οδυσσέα. Στην Οδύσσεια τη συναντούμε να υφαίνει την ημέρα και να ξηλώνει η ίδια το υφαντό της τη νύχτα. Ήτσι κέρδιζε χρόνο από τους μνηστήρες που την πολιορκούσαν, μέχρι την επιστροφή του αγαπημένου της από τον Τρωικό πόλεμο.

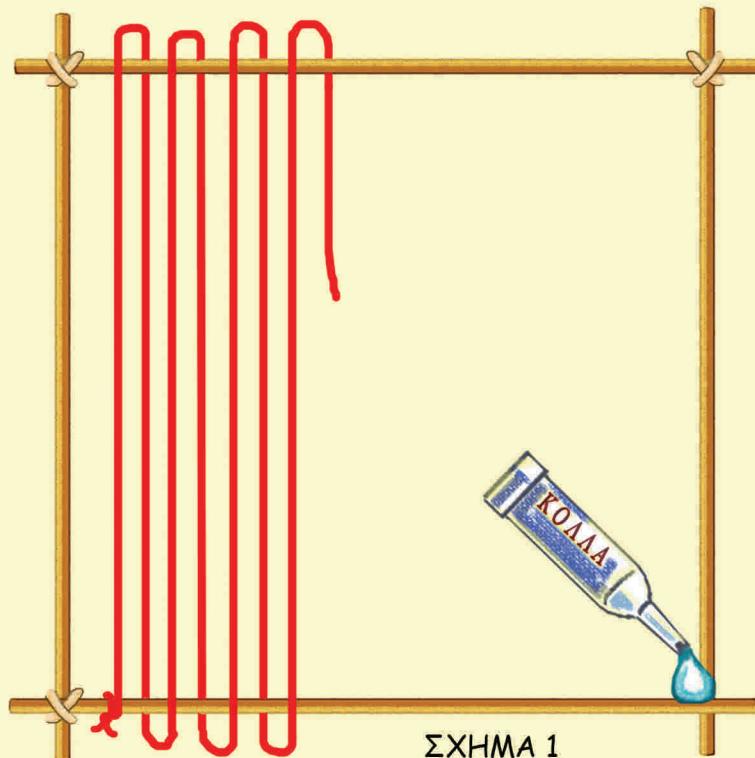
ΦΤΙΑΞΕ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΟΥ ΑΡΓΑΛΕΙΟ!

Τα υλικά που θα χρειαστείς είναι 4 ξυλάκια (για παράδειγμα καλαμάκια για σουβλάκια), κόλλα, μεγάλη βελόνα (με στρογγυλεμένη μύτη) και χρωματιστά, χοντρά νήματα (π.χ. κλωστές πλεξίματος).

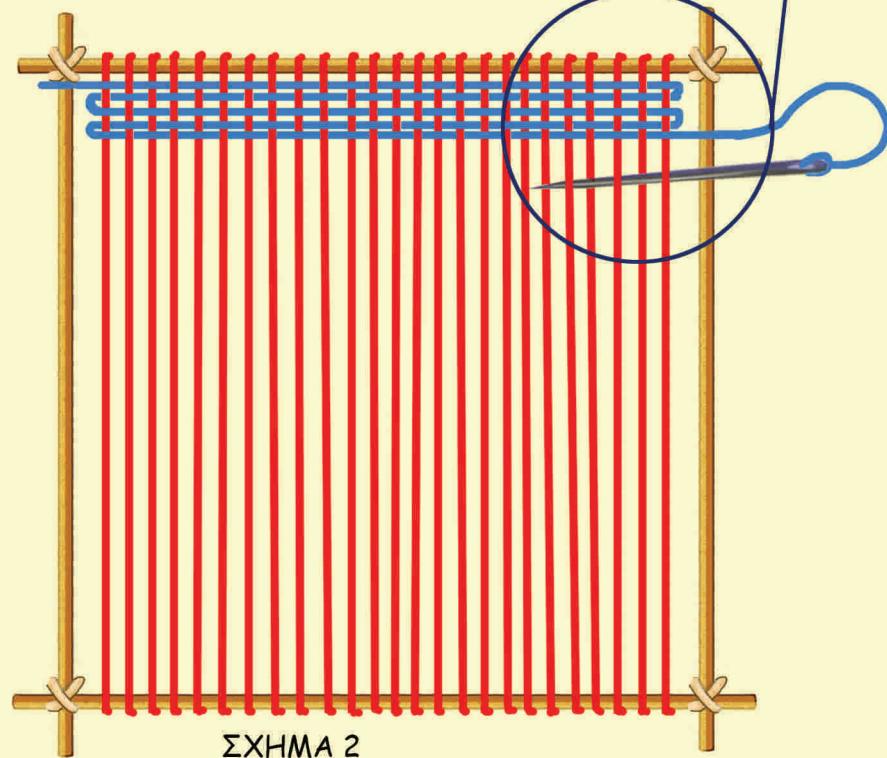
Βήμα 1: Φτιάξε ένα τετράγωνο πλαίσιο με τα ξυλάκια, κόλλησέ τα στα σημεία που ενώνονται και δέσε τα με κλωστές για μεγαλύτερη σταθερότητα, όπως φαίνεται στο Σχήμα 1.

Βήμα 2: Τύλιξε γύρω από το πλαίσιο μία σειρά από κάθετες τεντωμένες κλωστές, σύμφωνα με το Σχήμα 1.

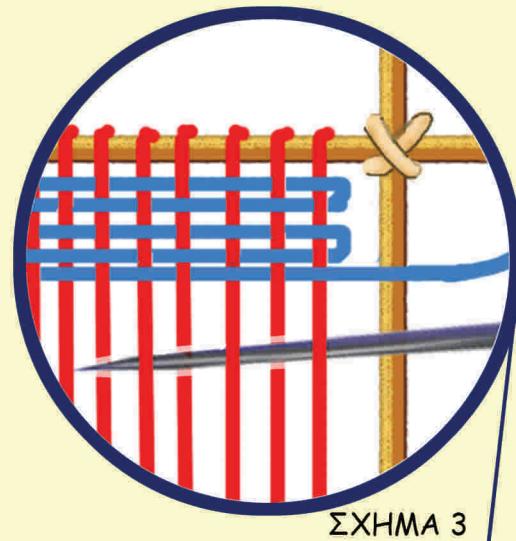
Βήμα 3: Με τη βοήθεια της βελόνας, πλέξε ανάμεσα από τις κάθετες κλωστές μία σειρά από οριζόντιες κλωστές, όπως βλέπεις στο Σχήμα 2. Πρόσεξε στο Σχήμα 3 τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να πλέξεις τις κλωστές μεταξύ τους!

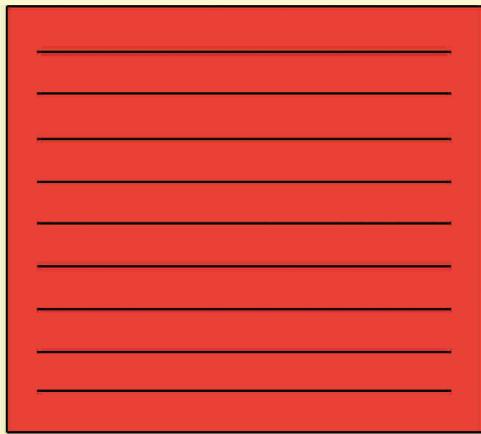
ΣΧΗΜΑ 1

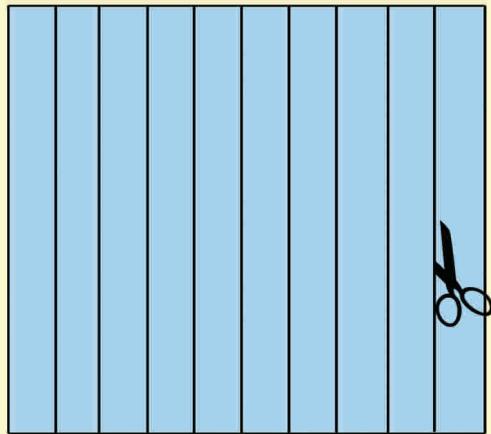
ΣΧΗΜΑ 2

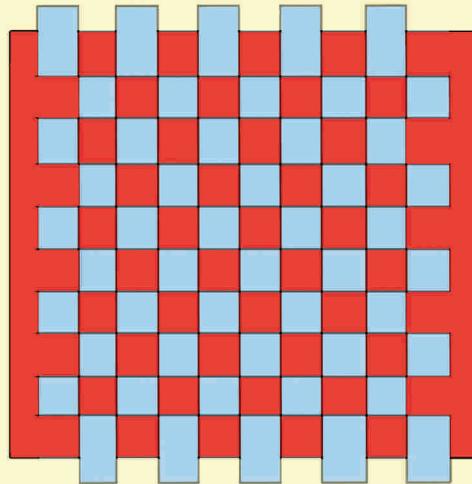
ΣΧΗΜΑ 3

ΣΧΗΜΑ 1

ΣΧΗΜΑ 2

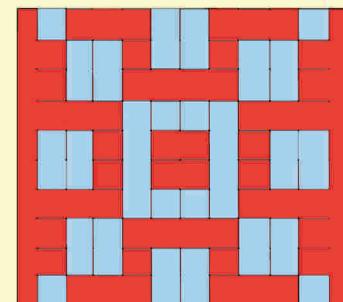
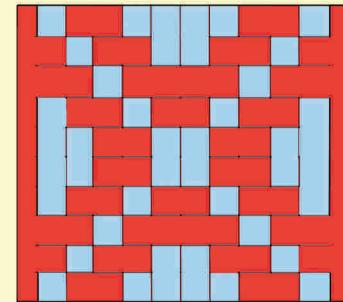

ΣΧΗΜΑ 3

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΧΑΡΤΟΫΦΑΝΤΩΝ

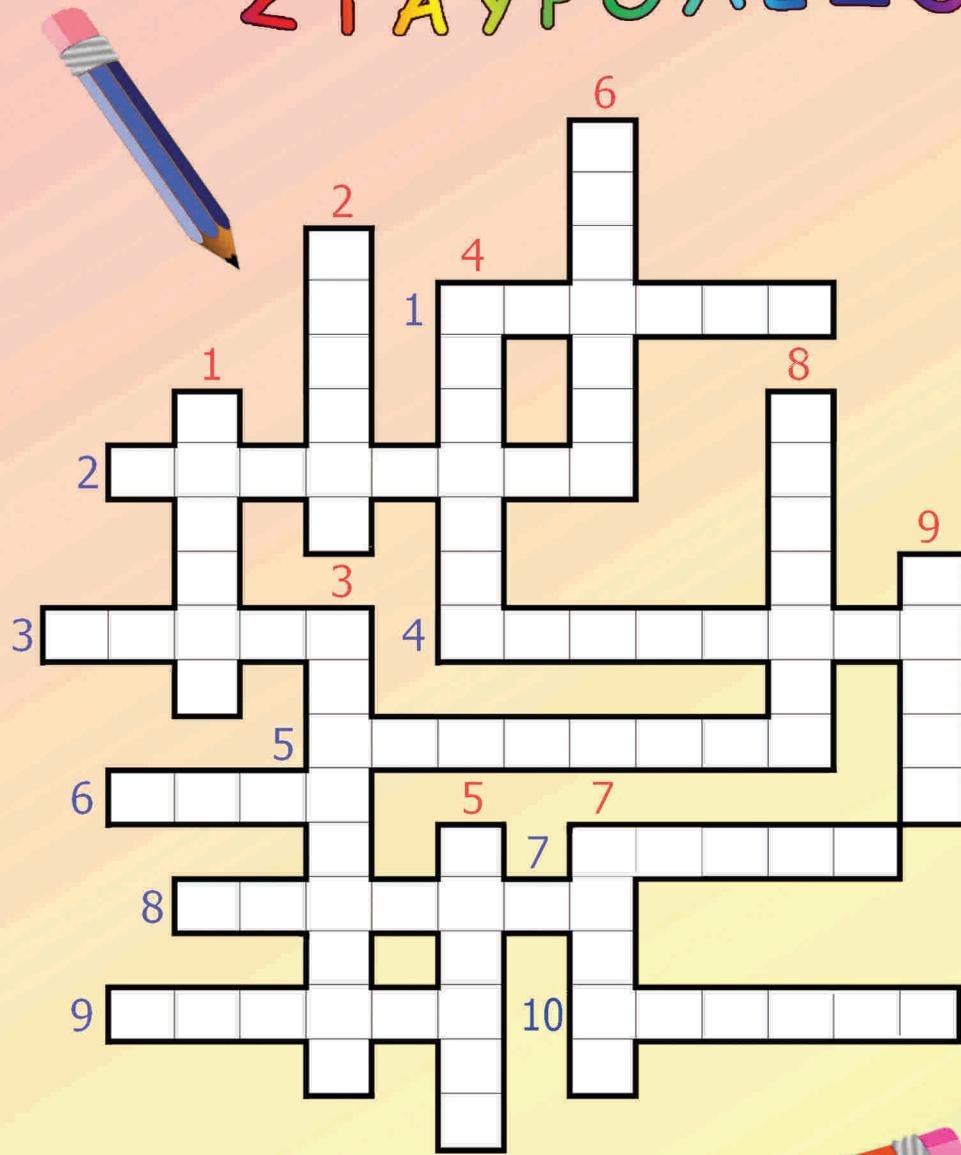
ΧΑΡΤΟΫΦΑΝΤΙΚΗ

1. Κόβεις ένα χρωματιστό χαρτί ή λεπτό χαρτόνι σε διαστάσεις 15 X 15 εκατοστά. Με τη βοήθεια ενός χάρακα το χωρίζεις σε λωρίδες ανά 1 εκατοστό. Στη συνέχεια με ένα κοπίδι το χαράζεις όπως δείχνει το ΣΧΗΜΑ 1. Πρόσεξε να μην κοπούν οι λωρίδες από άκρη σε άκρη!
2. Παίρνεις ένα δεύτερο χρωματιστό χαρτί με τις ίδιες διαστάσεις (15 X 15) και το κόβεις σε λωρίδες του ενός εκατοστού, σύμφωνα με το ΣΧΗΜΑ 2.
3. Πλέκεις τις λωρίδες που έκοψες ανάμεσα από τις χαράξεις του πρώτου χαρτιού, όπως στο ΣΧΗΜΑ 3.
4. Μπορείς να φτιάξεις και άλλα σχέδια, όπως αυτά που βλέπεις διπλα. Χρησιμοποιήσε τη φαντασία σου για να δημιουργήσεις τα δικά σου, όμορφα χαρτοϋφαντά. Επίσης μπορείς να πειραματιστείς με περισσότερα χρώματα, με μεγαλύτερα χαρτόνια, με λεπτότερες ή πλατύτερες λωρίδες!

Καλή Επιτυχία !!!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

- Προκάλεσε την Αθηνά σε διαγωνισμό υφαντικής.
- Πήλινο βαρίδιο που διευκόλυνε την περιστροφή του νήματος στο αδράκτι.
- Ξύλινο εργαλείο με τη βοήθεια του οποίου πλέκανε τα υφάδια στον αργαλειό.
- Τα κάθετα νήματα του αργαλειού.
- Αυτές ασχολούνταν με την υφαντική κατά τους αρχαίους χρόνους.
- Εκεί τυλιγόταν η τουλούπα του μαλλιού πριν γίνει νήμα.
- Σε αυτό τυλιγόταν η κλωστή. Το καρούλι της αρχαιότητας.
- Με αυτή τη διαδικασία οι ίνες γίνονταν κλωστή.
- Με αυτήν έραβαν και κεντούσαν τα υφάσματα.
- Είδος αρχαίου ενδύματος μόνο για γυναίκες.

ΚΑΘΕΤΑ:

- Τα οριζόντια νήματα του αργαλειού.
- Με αυτήν στερεώνονταν τα αρχαία ενδύματα στο σώμα.
- Εκεί υφαίνονταν τα υφάσματα.
- Τα υφαντικά βάρη του αρχαίου αργαλειού.
- Φυτό που δίνει την πρώτη ύλη για την κατασκευή υφασμάτων.
- Ξύλινο εξάρτημα, σαν ραβδί, που χρησιμεύει στο γνέσιμο.
- Έτσι λεγόταν η αρχαία παραμάνα.
- Είδος ενδύματος που φορούσαν οι άνδρες αλλά και οι γυναίκες στους αρχαίους χρόνους.
- Πρώτη ύλη για την κατασκευή νήματος, που παίρνουμε από ζώα.

Μπορείτε να σκεφτείτε τι σημαίνουν οι παρακάτω φράσεις;

Η γιαγιά του Nikou υφαίνει ωραίες ιστορίες.

Ο Γιώργος και η Μαρία γίνανε μαλλιά – κουβάρια.

Η φιλία της Κατερίνας και της Δήμητρας κρέμεται από μια κλωστή.

Με αυτό που μου είπε η Ελένη, μου ήρθε ο ουρανός σφοντύλι.

Σε έναν πόλεμο κόβεται το νήμα της ζωής πολλών ανθρώπων.

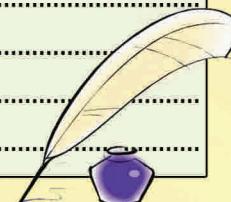
Ο Κώστας πέρασε του λιναριού τα πάθη.

Τα παλιά παραμύθια ξεκινούν με τη φράση: «Κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη...».

Μπορείς να σκεφτείς ένα δικό σου παραμύθι που να ξεκινάει με αυτή τη φράση;

Στο παραμύθι σου μπορείς να χρησιμοποιήσεις λέξεις που έχουν σχέση με την υφαντική (π.χ. αργαλειός, αδράχτι, κλωστή, πλέξιμο, μαλλί, λινάρι, σφοντύλι, υφαντό, γνέσιμο, υφάντρα κτλ).

Κόκκινη κλωστή δεμένη, στην ανέμη τυλιγμένη, δώσ' της κλώτσο να γυρίσει, παραμύθι ν' αρχινίσει...

Η υφαντική τέχνη αποτελούσε βασική ασχολία των γυναικών στους αρχαίους χρόνους. Οι άνδρες, σύμφωνα με τις συνήδεσεις της εποχής, ασκούσαν επαγγέλματα εκτός οπιτιού ή ασχολούνταν με την ποιητική και τον πόλεμο. Η υφαντική ήταν μια πολύ σοβαρή υπόδεση που απαιτούσε πολύ κόπο και χρόνο. Αφορούσε όλες τις γυναίκες, ανεξάριτα από την καταγωγή ή την κοινωνική τους δέση, επλεύθερες ή δούλες, ακόμα και τις δεές. Η δεά Αθηνά ήταν ζακουστή για τα υφαντά της.

Η ικανότητα μιας γυναίκας να υφαίνει την έκανε περιζόττην νύφη. Κάθε νοικοκύρα κατασκεύαζε την ίδια τα υφάσματα και τα ενδύματα της οικογένειας. Σε κάποιες περιπτώσεις, ωστόσο, η οικογένεια μπορούσε να προμηδευτεί ενδύματα και υφάσματα από την εμπορική αγορά της πόλης, που έμοιαζε με τα σύγχρονα παζάρια.

Η πόλιν πινακίδα της φωτογραφίας (5ος αι. π.Χ.) βρέθηκε στους Επιζεφύριους Λοκρούς, μια πόλη της Κάτω Ιταλίας. Μπορείτε να περιγράψετε τι εικονίζεται στην πινακίδα;

.....
.....
.....
.....
.....

Στις φωτογραφίες βλέπετε τις δύο πλευρές ενός αγγείου που ζωγράφισε ο Άμασις τον 5ο αιώνα π.Χ. Στο αγγείο εικονίζονται σκηνές από τον υφαντικό κύκλο. Μπορείτε να αναγνωρίσετε κάποιες από αυτές;

.....
.....
.....
.....

ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ (σελίδα 18):

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ:

1. ΑΡΑΧΝΗ – 2. ΣΦΟΝΤΥΛΙ – 3. ΣΑΪΤΑ – 4. ΣΤΗΜΟΝΙΑ – 5. ΓΥΝΑΙΚΕΣ – 6. ΡΟΚΑ – 7. ΠΗΝΙΟ – 8. ΓΝΕΣΙΜΟ – 9. ΒΕΛΟΝΑ – 10. ΠΕΠΛΟΣ

ΚΑΘΕΤΑ:

1. ΥΦΑΔΙΑ – 2. ΠΕΡΟΝΗ – 3. ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ – 4. ΑΓΝΥΘΕΣ – 5. ΛΙΝΑΡΙ – 6. ΑΔΡΑΧΤΙ – 7. ΠΟΡΠΗ – 8. ΧΙΤΩΝΑΣ – 9. ΜΑΛΛΙ

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΡΑΣΕΩΝ (σελίδα 19):

Η γιαγιά του Νίκου υφαίνει ωραίες ιστορίες: φτιάχνει, επινοεί ιστορίες, παραμύθια.

Ο Γιώργος και η Μαρία γίνανε μαλλιά – κουβάρια: μαλώσανε, καβγαδίσανε.

Η φιλία της Κατερίνας και της Δήμητρας κρέμεται από μια κλωστή: κινδυνεύει, μπορεί να καταστραφεί.

Με αυτό που μου είπε η Ελένη, μου ἤρθε ο ουρανός σφοντύλι: ταράχτηκα, ένιωσα τέτοια έκπληξη, σαν να είδα τον ουρανό να γυρίζει (όπως γυρίζει ένα σφοντύλι την ώρα του γνεσίματος).

Σε έναν πόλεμο κόβεται το νήμα της ζωής πολλών ανθρώπων: πεθαίνουν.

Ο Κώστας πέρασε του λιναριού τα πάθη: Το φυτό του λιναριού, για να γίνει νήμα, περνάει από μια δύσκολη και κοπιαστική διαδικασία. Ήτσι και οι άνθρωποι που ταλαιπωρήθηκαν και πέρασαν πολλές δυσκολίες στη ζωή τους, λέμε ότι πέρασαν του λιναριού τα πάθη.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ:

Βαλαβάνης Πάνος, Ο λόφος με τα κρυμμένα μυστικά, εκδόσεις Ακρίτας, Αθήνα 1999.

Sophie Royer, Η ζωή στην Ελλάδα την εποχή του Περικλή, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2005.

Σιάκη Ματίνα, Ιστορίες και παιχνίδια από την αρχαία Ελλάδα, εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2003.

ΧΟΡΗΓΙΑ: ΙΔΡΥΜΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Φ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Ηγουμενίτσα 2008